

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA POLSKIEGO

MATURA 2013/2014

LITERATURA

1. Obserwacja świata i samego siebie jako temat poetyckiej refleksji. Omów problem, analizując celowo wybrane utwory i zastosowane w nich środki wyrazu.
2. Biblia w biografiach bohaterów i twórców literatury. Omów wpływ Pisma Świętego, analizując celowo wybrane utwory. Wykorzystaj konteksty kulturowe.
3. Karol Wojtyła – papież poeta. Omów problem, analizując celowo wybrane utwory. Zwróć uwagę na motywy i symbole pojawiające się w poezji Karola Wojtyły oraz określ środki artystycznego wyrazu.
4. Sposoby przedstawiania świata starożytnego w powieściach Henryka Sienkiewicza i Bolesława Prusa. Omów problem, analizując celowo wybrane dzieła.
5. Funkcje motywów horacjańskich w literaturze polskiej. Omów problem, analizując celowo wybrane dzieła.
6. Dialog ze średniowieczem w literaturze późniejszych epok. Interpretując wybrane przykłady utworów, zwróć uwagę na sposoby i funkcje wykorzystania przez pisarzy następných epok motywów i tematów popularnych w średniowieczu.
7. Tradycje kultury średniowiecznej w polskiej poezji współczesnej. Analizując celowo dobrane utwory, określ funkcje nawiązań do kultury średniowiecza i porównaj zastosowane przez poetów środki wyrazu.
8. Pożegnania zmarłych. Na wybranych przykładach z różnych epok scharakteryzuj nurt literatury funeralnej. Określ i porównaj zastosowane przez twórców środki artystycznego wyrazu.
9. Historia w dziele literackim. Scharakteryzuj różnorodność funkcji kostiumu historycznego w wybranych dziełach literackich, interpretując utwory z różnych epok.
10. Motyw teatru w teatrze i jego funkcje w literaturze. Omów problem, analizując celowo dobrane utwory.
11. Ewolucja ballady jako gatunku literackiego w XIX i XX wieku. Omów problem, analizując celowo wybrane utwory i zastosowane w nich środki artystycznego wyrazu.
12. Włóczęga jako bohater literacki. Scharakteryzuj i porównaj sposoby jego kreacji, analizując celowo wybrane utwory literackie.
13. Różnorodność ujęcia motywu barbarzyńcy w literaturze. Analizując wybrane utwory z różnych epok, scharakteryzuj i porównaj sposoby kreacji bohaterów i otaczającego ich świata.
14. Polemika z mitami romantycznymi. Interpretując celowo wybrane utwory literackie z XIX oraz XX wieku, scharakteryzuj zastosowane w utworach środki artystycznego wyrazu.

Uwzględnij kontekst historyczny i kulturowy.

15. Na celowo wybranych przykładach utworów zanalizuj, jak na przestrzeni epok wykorzystywano motywy fantastyczne w literaturze. Porównaj zastosowane w dziełach środki wyrazu oraz określ ich funkcje.

16. Przedmioty jako obiekty fascynacji poetów współczesnych. Interpretując wybrane wiersze, zwróć uwagę na sposoby obrazowania poetyckiego oraz określ funkcje środków artystycznego wyrazu.

17. Dramat i jego odmiany w dawnej literaturze polskiej (od średniowiecza do końca XVIII wieku). Na podstawie analizy co najmniej trzech dzieł dokonaj charakterystyki elementów kompozycji dramatu, uwzględniając zachodzące w nim na przestrzeni wieków zmiany.

18. Od Kochanowskiego do Świetlickiego. Przedstaw ewolucję sposobu mówienia o miłości, analizując erotyczną poezję polską dawną i współczesną. Porównaj środki artystycznego wyrazu i określ ich funkcje.

19. Pycha i pokora ukazane w literaturze różnych epok. Analizując celowo wybrane dzieła, omów różnorodne ujęcia i funkcje tych motywów.

20. Proza kobieca, poezja kobieca – czy można wyróżnić takie kategorie literackie? Analizując celowo wybrane utwory z różnych epok, scharakteryzuj zastosowane w dziełach środki wyrazu i określ ich funkcje.

21. Powroty do lat dziecińczych. Analizując celowo wybrane dzieła literatury polskiej, porównaj sposoby kreacji świata w utworach i określ funkcje zastosowanych środków wyrazu. Uwzględnij konteksty kulturowe.

22. Parodie, pastisze i trawestacje w literaturze polskiej dawnej i współczesnej. Omów problem, analizując celowo dobrane utwory. Uwzględnij konteksty kulturowe.

23. Tradycyjne motywy i konwencje w literaturze science fiction. Przedstaw problem, analizując celowo wybrane utwory.

24. Współczesna poezja religijna w Polsce wobec tradycji literackiej. Analizując celowo dobrane utwory, scharakteryzuj i porównaj wykorzystane przez autorów środki artystycznego wyrazu.

25. Modlitwa jako temat literatury polskiej. Analizując celowo wybrane utwory poetyckie, przedstaw i porównaj różnorodne sposoby wykorzystania konwencji modlitwy.

26. Twój region w polskiej geografii życia literackiego i kulturalnego. Omów, analizując twórczość i osiągnięcia celowo wybranych pisarzy.

27. Inspiracje filozoficzne w twórczości Leopolda Staffa. Analizując celowo wybrane dzieła poety, scharakteryzuj odzwierciedlone w nich poglądy filozoficzne i porównaj zastosowane przez poetę środki artystycznego wyrazu.

28. Deheroizacja i demitologizacja jako sposoby mówienia o rzeczywistości czasów wojen i powstań. Analizując celowo dobrane teksty literackie, scharakteryzuj zastosowane środki wyrazu i określ ich funkcje.

- 29. Tatry i Podhale w literaturze XIX i XX wieku. Przedstaw i porównaj sposoby kreowania świata, analizując celowo wybrane utwory.**
- 30. Wizerunek artysty modernistycznego w literaturze polskiej i obcej. Porównaj sposoby kreacji postaci, analizując wybrane dzieła.**
- 31. Człowiek natury a człowiek kultury. Analizując celowo wybrane utwory różnych epok, porównaj sposoby kreacji bohaterów. Uwzględnij stosowne konteksty historyczno-literackie.**
- 32. Archetyp altruizmu i przejawy tej postawy życiowej w literaturze polskiej i powszechnej. Omów problem, analizując celowo wybrane utwory i uwzględniając konteksty kulturowe.**
- 33. Model społeczeństwa przedstawiony w literaturze fantastycznej XX i XXI wieku. Omów problem, analizując wybrane utwory literackie.**
- 34. Różne ujęcia obrazu córki w literaturze polskiej i obcej. Przedstaw, analizując celowo wybrane przykłady dzieł z różnych epok. Porównaj sposoby kreacji bohaterek i określ funkcje zastosowanych w opisie środków wyrazu.**
- 35. Różne obrazy przyrody w literaturze. Przedstaw i porównaj sposoby kreowania świata natury, analizując wybrane utwory epoki romantyzmu i Młodej Polski. Określ funkcje zastosowanych przez autorów środków artystycznego wyrazu.**
- 36. Dojrzewanie jako motyw w literaturze różnych epok. Analizując celowo wybrane utwory zwróć uwagę na różnorodność sposobów kreacji i dobór środków artystycznego wyrazu.**
- 37. Aluzja literacka w literaturze dawnej i współczesnej. Analizując wybrane dzieła, scharakteryzuj zastosowane w nich środki artystycznego wyrazu oraz określ sposoby przywoływania aluzji i ich funkcje.**
- 38. Różne realizacje motywu sztuki kulinarnej w utworach literackich. Analizując wybrane utwory, porównaj sposoby obrazowania i funkcje tego motywu w różnych epokach.**
- 39. Nurt katastroficzny w literaturze polskiej. Omów problem, analizując celowo wybrane utwory. Uwzględnij konteksty kulturowe.**
- 40. Tyrani i despci w wybranych utworach literatury polskiej i obcej. Analizując wybrane dzieła z różnych epok, porównaj sposoby kreacji bohaterów i określ funkcje zastosowanych środków wyrazu.**
- 41. Bruno Schulz i/lub Witold Gombrowicz – reformatorzy prozy polskiej. Analizując celowo wybrane przykłady dzieł, przedstaw sposoby kreacji świata i człowieka oraz określ funkcje zastosowanych środków artystycznego wyrazu.**
- 42. Porównaj sposoby budowania nastroju grozy w literaturze XIX i XX wieku i określ funkcje zastosowanych przez twórców środków wyrazu. Omów problem, analizując celowo wybrane utwory.**
- 43. Różne sposoby wykorzystania i kreowania kategorii czasu. Omów problem, analizując**

teksty literackie z trzech wybranych epok. Uwzględnij konteksty kulturowe.

44. Motyw spowiedzi w literaturze. Omów jego funkcje, analizując wybrane utwory różnych z epok.

45. Tradycja antyczna jako sposób komentowania rzeczywistości totalitarnej w poezji Zbigniewa Herberta. Analizując celowo wybrane utwory, określ symbole, konteksty filozoficzne oraz postawy moralne, charakteryzujące klasycyzm twórczości poety.

46. Pan Cogito jako najpopularniejszy bohater literacki XX-wiecznej poezji polskiej. Scharakteryzuj tę postać, analizując celowo wybrane wiersze Zbigniewa Herberta.

47. Fantastyka grozy. Analizując wybrane horrory Stevena Kinga lub Grahama Mastertona, wskaż charakterystyczne dla gatunku sposoby budowania nastroju niepokoju i szoku.

48. Zainteresowanie średniowieczem i magią w literaturze fantasy. Analizując wybrane utwory J.R.R. Tolkiena, C.S. Lewisa lub U. Le Guin, ukaż sposoby kreowania świata przedstawionego.

49. Analizując wybrane wiersze Wisławy Szymborskiej wskaż funkcje i sposoby budowania ironii, paradoksu i filozoficznej refleksji.

50. Postawy narodu polskiego wobec walk narodowowyzwoleńczych w świetle literatury XIX i XX w. Analizując celowo wybrane utwory, porównaj różne ujęcia tego motywu. Uwzględnij konteksty historyczne i kulturowe.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

51. Barokowa koncepcja życia w ujęciu poetów i malarzy tej epoki. Omów problem, analizując celowo wybrane dzieła. Wykorzystaj konteksty kulturowe i filozoficzne.

52. Czas jako motyw literatury i innych dziedzin sztuki. Porównaj różne ujęcia i funkcje tego motywu, analizując celowo wybrane dzieła. Uwzględnij konteksty kulturowe.

53. Kultura starożytnego Rzymu inspiracją dla literatury i innych dziedzin sztuki. Analizując wybrane dzieła, przedstaw różnorodność nawiązań do kultury starożytnego Rzymu i określ funkcje, jakie pełnią przywołane motywy.

54. Biblioteka jako temat literatury i innych dziedzin sztuki. Omów różne ujęcia oraz funkcje tego motywu, analizując dowolnie wybrane dzieła.

55. Problem wzajemnego przenikania się tradycji i awangardy w sztuce i literaturze XX-lecia międzywojennego. Analizując celowo wybrane utwory literackie oraz inne teksty kultury, scharakteryzuj zastosowane środki wyrazu i określ ich funkcje.

56. Futurystyczne i dadaistyczne prowokacje w literaturze i sztukach plastycznych. Analizując celowo wybrane dzieła polskich i europejskich twórców, scharakteryzuj zastosowane środki artystycznego wyrazu oraz określ ich funkcje.

57. Brzydota i jej rehabilitacja w literaturze i sztuce współczesnej. Przeprowadź analizę

porównawczą wybranych dzieł, charakteryzując środki artystycznego wyrazu i określając przyczyny zainteresowania współczesnych twórców estetyką brzydoty.

58. Literatura jako inspiracja dla malarstwa. Omów problem, interpretując celowo wybrane dzieła. Zwróć uwagę na sposoby i funkcje nawiązań.

59. Motyw artysty przedstawiony w dziełach literackich, malarskich i/lub filmowych. Analizując celowo wybrane teksty kultury, omów różnorodne ujęcia i funkcje tego motywu.

60. Neoromantyzm w twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Dokonaj analizy i interpretacji symboli romantycznych w wybranych dziełach literackich i plastycznych Stanisława Wyspiańskiego.

61. Analizując wybrane utwory różnych epok, omów problem inspiracji muzycznych w literaturze. Określ wzajemne relacje muzyki i literatury oraz funkcje muzyki w życiu bohaterów i twórców.

62. Homo ludens. Omów problem, określając funkcjonalność elementów ludycznych w analizowanych przez siebie dziełach malarskich i literaturze wybranych epok.

63. Martwa natura w malarstwie i literaturze. Analizując wybrane dzieła, omów funkcje motywu i określ środki artystycznego wyrazu.

64. Motywy akwaticzne w literaturze, malarstwie i filmie. Zinterpretuj symbolikę i funkcjonowanie motywu w wybranych dziełach sztuki.

65. Artystyczne interpretacje pejzażu w literaturze i malarstwie. Przeprowadź analizę porównawczą wybranych dzieł. Określ dobór i funkcje środków wyrazu.

66. Określ i porównaj funkcje motywu lasu w literaturze i sztukach plastycznych. Omów, analizując celowo wybrane przykłady dzieł z różnych epok.

67. Malarskie, literackie i filmowe obrazy Polski. Analizując celowo wybrane dzieła, scharakteryzuj sposoby kreowania wizji Polski i określ funkcje środków wyrazu. Uwzględnij konteksty historyczne i kulturowe.

68. Motyw lustra i jego funkcje. Analizując celowo wybrane dzieła literackie, plastyczne i filmowe, scharakteryzuj zastosowane przez twórców środki artystycznego wyrazu.

69. Świat prowincji w literaturze i sztuce. Omów, analizując celowo wybrane dzieła. Uwzględnij konteksty kulturowe.

70. Kultura masowa a kultura elitarna. Przedstaw tę opozycję, analizując celowo wybrane utwory literackie i dzieła sztuki. Porównaj zastosowane w dziełach środki wyrazu i określ ich funkcje.

71. Dosłowne i metaforyczne funkcjonowanie motywu jesieni w wybranych dziełach literackich oraz innych tekstach kultury. Przedstaw problem, analizując wybrane dzieła z różnych epok.

72. Dosłowne i metaforyczne funkcjonowanie motywu wiosny w wybranych utworach

literackich oraz innych tekstach kultury. Przedstaw problem, analizując wybrane dzieła z różnych epok.

73. Świat w oczach impresjonistów. Analizując dzieła literackie i malarskie epoki modernizmu, porównaj utrwalone w nich obrazy świata oraz wykorzystane środki wyrazu.

74. Rola mecenatu w rozwoju literatury i sztuki. Omów problem, analizując wybrane dzieła z różnych epok.

75. Motywy dantejskie w sztuce. Określ i porównaj ich funkcje, analizując wybrane dzieła literackie i plastyczne.

76. Motyw burzy i jego funkcje w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Określ i porównaj jego funkcje, analizując dowolnie wybrane dzieła.

77. Porównaj portrety świętych utrwalone w literaturze i sztuce. Analizując celowo wybrane dzieła, scharakteryzuj środki artystycznego wyrazu i określ ich funkcje.

78. Świat orientalny jako źródło inspiracji dla twórców różnych epok. Analizując wybrane utwory literackie oraz dzieła sztuki, określ zastosowane w nich środki artystycznego wyrazu.

79. Symbolika chrześcijańska w literaturze i malarstwie. Omów jej funkcje i znaczenie, analizując wybrane dzieła z dwóch różnych epok.

80. Porównaj portrety sarmatów utrwalone w literaturze i sztuce. Analizując wybrane dzieła, scharakteryzuj środki artystycznego wyrazu i określ ich funkcje.

81. Eden i arkadia jako źródło inspiracji dla twórców różnych epok. Omów problem, analizując wybrane utwory literackie oraz dzieła sztuki.

82. Dosłowne i metaforyczne funkcjonowanie motywu ptaka w wybranych tekstach kultury. Przedstaw problem, analizując celowo dobrane utwory literackie oraz dzieła sztuki.

83. Wielcy wodzowie historyczni w literaturze, malarstwie i filmie. Analizując celowo dobrane teksty kultury, scharakteryzuj sposoby kreowania postaci oraz określ funkcje zastosowanych środków wyrazu.

84. Sławni ludzie bohaterami literatury i innych dziedzin sztuki. Analizując celowo wybrane teksty kultury, scharakteryzuj sposoby kreowania postaci oraz określ funkcje zastosowanych środków wyrazu.

85. Gry wideo inspirowane literaturą. Omów zagadnienie, analizując wpływ wybranych dzieł literackich na gry komputerowe lub gry wideo.

86. Dosłowne i metaforyczne funkcjonowanie motywu morza w wybranych tekstach kultury. Omów problem, analizując dobrane utwory literackie oraz dzieła sztuki.

JĘZYK

87. Sztuka retoryczna współcześnie. Analizując wypowiedzi ludzi kultury i/lub polityków,

scharakteryzuj środki wyrazu i określ ich funkcje.

88. Sztuka retoryczna dawniej i dziś. Analizując teksty staropolskie i wypowiedzi współczesnych polityków, określ funkcje językowe i porównaj środki wyrazu.

89. Stylizacja biblijna i jej funkcje w wybranych dziełach literackich. Analizując wybrane teksty, scharakteryzuj środki stylistyczne i określ ich funkcje.

90. Funkcje stylizacji archaicznej w literaturze dwóch epok. Omów problem, analizując w kontekście wybranych utworów zgromadzony materiał stylistyczno-językowy.

91. Neologizmy artystyczne. Omów ich strukturę i określ funkcje, analizując celowo wybrane dzieła.

92. Stylizacja środowiskowa we literaturze XX wieku. Analizując celowo wybrane teksty, scharakteryzuj środki językowe i określ ich funkcje.

93. Kolokwializmy i wulgaryzmy w najnowszych tekstach kultury. Analizując celowo wybrane dzieła, omów funkcje języka niskiego jako tworzywa literatury i/lub innych dziedzin kultury.

94. Analizując wybrane dzieła, określ funkcje przysłów w literaturze i innych tekstach kultury.

95. Gwara jako tworzywo języka literackiego. Omów problem, analizując środki językowe i ich funkcje w wybranych utworach z różnych epok.

96. Analizując celowo wybrane przykłady utworów lirycznych, określ funkcje fonetycznych środków językowych.

97. Analizując zgromadzony materiał językowy, scharakteryzuj cechy gwary wielkopolskiej.

98. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze. Omów, analizując celowo wybrane utwory.

99. Język twórczości polskich futurystów. Omów problem, analizując wybrane teksty. Zwróć uwagę na zastosowane środki artystycznego wyrazu i określ ich funkcje.

100. Stylizacja gwarowa we współczesnych tekstach kabaretowych. Analizując celowo wybrane teksty, scharakteryzuj środki językowe i określ ich funkcje.